

szabállyal védettsége nem előfeltétele, hanem legfeljebb ismertetőjele annak, hogy az érdek oltalomra érdemes. A kauzalitás körében a „nexus causalis detractivus” és a „causatum in causa in thesi hiánya” közötti különbséggel foglalkozik bővebben. Rámutat a vasúti üzletszabályzatokban előforduló okozatossági védelemre és arra a fiktív kauzalitásra, amelyet a jog mindig alkalmaz, amikor valakit a véletlenért is felelőssé tesz. A „nem vagyonbeli kár” fejezetében tömör összefoglalásban mutatja be az e téren a Fejezetek megjelenése óta beállott hatalmas fejlődést, melynek több alapvető elvét Grosschmid előre megsejtette.

A részben önokozta kárról *dr. Frigyes Béla* ír értékesen és tanulságosan. Részletesen foglalkozik az önhiba eseteivel a kártérítés körében és ennek hatásával a kártérítés kötelezettségére és annak terjedelmére. Ugyancsak *dr. Frigyes* dolgozza fel a káronszerzés kérdését, bőven foglalkozik az ipso jure jogátzállás eseteivel a káradós szempontjából, valamint az elveszett tárgy utólagos, a kár megtérítése utáni megkerülésének jogi hatásaival.

Dr. Kuncz Ödön a szolgáltatás helyéről és idejéről írt tanulmányt. Szól a szolgáltatási és a véghezvitel helyének megkülönböztetéséről, továbbá idegen pénznem kikötésénél az irányadó szolgáltatási helyről és a belföldi pénzre való átszámítás időpontjáról. Végül *dr. Nyulászi János* a szolgáltatás némely módbeli oldalairól értekezik. Főleg a részszolgáltatás szabályait, valamint azokat az eseteket tárgyalja mélyrehatóan, mikor az adós helyett más harmadik személy szolgáltat és itt boncolja az új jelzálogtörvényben szabályozott hasonló tényállásokat is.

A Glosszák mindenestre hozzá fog járulni a Fejezetek örökéletű gondolatainak népszerűsítéséhez és a joggyakorlatba való hatékonyabb beolvasztásához.

Ily. Dr. Szigeti László.

Uzsorajogi irodalom. (*Dr. Pethő Tibor: Az 1932. évi VI. törvénycikk Az Uzsoráról és dr. Balás P. Elemér Az uszoráról szóló 1932: VI. törvénycikk magyarázata.*) Az uszora helyes meghatározása és magyarázata egyike a legnehezebb jogi feladatoknak. Büntetőjogi követelmény a hittel üzött ezen visszaélés kíméletlen üldözése, viszont az egész kérdés mélyen belenyúl a magánjog alapvető tételeibe és annak legérzékenyebb jogelveit érinti. Az uszora szabályozása ezenfelül erősen befolyásolja a gazdasági élet vérkeringését, sőt egy elhibázott törvényszó az egész hitéletet hosszú időkre meg is béníthatja.

Dr. Pethő Tibor felismerte az uszora bűncselekményének a törvényes szabályozást meghaladó kötelmi jogi vo-

natkozásait és ezért inkább a civiljogi problémákat tárgyalja s veszi éles bonckése alá. Az uzsorásszerződés magánjogi fajait, a hitel és reáluzsora közötti nagyfontosságú különbségeket, a törvénynek máris oly sok vitára alkalmat adó egyik tényállását: a halasztásadással, illetve a kövétel módosításával elkövethető uzsorát taglalja behatóan, mély elméleti tudással és gazdag gyakorlati tapasztalatai felhasználásával. Sorra veszi az uzsora alanyi és tárgyi feltételeit és a hozzájuk fűzött talpraesett megjegyzései a forensis jogásznak nélkülözhetetlen útmutatóul fognak szolgálni. Részletesen foglalkozik az aránytalanság és kockázatvállalás nagyfontosságú kérdéseivel, valamint általában az uzsora magánjogi jogkövetkezményeivel s mindezeknek kimerítő és meggyőző magyarázatát adja.

Nem oszjtjuk azonban, amint a teljes kár megtérítése kérdésében vall, jelesül, hogy az uzsora folytán felvett újabb kölcsön, annak kamatai és biztosítéka tekintetében felmerült károk is megtérítendők, mert igaz ugyan, hogy az összes okozatot jóvá kell tenni, ámde nem minden okozat, ami az okozó tény nélkül be nem következett volna. Az újabb kölcsönnek pedig szerintünk nem kell szükségszerűen bekövetkezni, mert hisz az új törvény elegendő jogi eszközt nyújt a sérelmet szenvedő félnek védekezésre. Kérdés az is, hogy a bírói gyakorlat elfogadja-e a szerző tanítását, amely szerint a sérelmet szenvedett a kizsákmányoló ügyletből eredő jogait a kereseten és kifogáson kívül egyszerű értesítéssel is gyakorolhatná és ez esetben a kereset az egy éves határidőn túl is benyújtható lenne. Nem helyesljük azt a véleményét sem, hogy a cégbejegyzés ellenére is hivatkozhatik a fél arra, hogy ő nem kereskedő. Kétségtelen ugyan, hogy a bejegyzés ténye nem pótolja a kereskedői minőség törvényes feltételeit, ámde ennek vizsgálata nem a hitelt nyújtó személy feladata, hanem a cégbíróság kötelessége.

Dr. Pethő művének értékét és súlyát főleg az adja meg, hogy a törvény által felszínre hozott nehéz problémákat nem kerüli ki, sőt azokat egyenesen felkutatja és világosan, logikusan és meggyőzően megoldja. Az ilyen sajátosságú kommentároknak a magyar jogi szakirodalomban mindenkor maradandó becsük lesz.

Hasonló nyeresége a jogtudományunknak dr. Balás P. Elemér törvénymagyarázata. A szerző egyenlő mértékben vet súlyt az uzsoratörvény magánjogi és büntetőjogi vonatkozásaira. Célkitűzése és módszere: a legapróbb részletkérdés megvilágítása a lehető legtöbb oldalról. Magyarázatainál felhasználja a törvényelőkészítő munkálatokat, a hazai és a külföldi elméleti irodalmat, a magyar és az osztrák

bírói joggyakorlatot; visszanyul az 1903. és az 1907. évi uzsorajavaslatok indokolásaira is és a hatalmas anyagot szuverén tudással dolgozza fel.

Szerzőnk azonos gonddal és lelkiismeretességgel kommentálja a törvény minden egyes szakaszát, mégis kiemeljük azokat a részeket, amelyekben az uzsorásszerződés alapvázát, tárgykörét, a büntetőjogi tettességet a magánjogi szerződés jogalanyiságával és harmadik személyek szerepét a részességgel kapcsolatban fejtegeti és amelyekben az uzsora és a kizsákmányolás, továbbá a színlelt és elpalástolt ügyletek közötti dogmatikai különbségeket egészen új megvilágításban magyarázza.

Bár egyik-másik részletkérdésben nem értünk egyet a szerző felfogásával, tudományos értékű művének a teljes elismerés pálmáját kell nyujtanunk. *Ifj. dr. Nagy Dezső.*

Legközelebb jelenik meg:

**A BÜNTETŐTÖRVÉNYEK
ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEINEK
MÓDOSÍTÁSAI ÉS
A BÜNTETTEKET ÉS VÉTSÉGEKET
MEGÁLLAPÍTÓ MELLÉKTÖRVÉNYEK
FOLYTATÁSA**

Pótlék a Jogi Zsebkönyvek XX. kötetéhez.

ÖSSZEÁLLITOTTA:

Dr. ISAÁK GYULA

m. kir. főügyészhelyettes.

4